

Jaarverslag ringonderzoek 2015
De Voorboezem en gemaal Leemans,
Hollands Kroon
Bert Winters

Inhoud

Voorblad (foto Kauw)	blz.	1
Inhoud	blz.	2
Inleiding	blz.	3
Jaaroverzicht	blz.	4 - 14
Korte bespreking per soort	blz.	15
CES 2015	blz.	16 – 18
Teken 2015	blz.	19 – 21
Overzicht geringde vogels 1998 – 2015	blz.	22 – 24
Ringen NVO	blz.	25
Onze ringen elders	blz.	26 – 27
Dankwoord	blz.	27

Foto Muskaatvink: Marcel Laan

Overige foto's van de auteur.

Bert Winters
Hauwertstraat 6
1671 EV MEDEMBLIK
Ac.winters@quicknet.nl

2015 Jaarverslag ringonderzoek

Inleiding

Als het klopt wat er beweerd wordt, dat de klimaatverandering gepaard gaat met steeds vaker extreem weer, dan is 2015 daarvan wel een aardig voorbeeld. Noodweer op bevrijdingsfestivals lopen wij mis. Maar na een hittegolf in de zomer ook een “record” juli storm, datum records voor de temperatuur in november en met Kerst (er bloeiden op dat moment 10 soorten bloemen bij Leemans!) en verder tot aan de jaarwisseling precies één nacht met nachtvorst. Het is maar zeer de vraag of de afspraken tijdens de klimaat top in Parijs over terugdringen van broeikasgassen, het tij van de opwarming van de aarde nog kunnen keren.

De waterstand in de Voorboezem was “normaal”, de rietgroei dit jaar ook. Dat kon niet gezegd worden van het herstel van het riet in de Zuiderhaven na de te drastische ingrepen vorig jaar bij de versterking van de dijk daar. Alleen met het waadpak is het daar nog mogelijk, wat rietvogels te vangen.

Ons jaar begon met een bezoek van een studente uit Utrecht, die met “onze” teken aan de slag ging. Na een interessante rapportage heeft een tweede studente het halfweg het jaar overgenomen. We hebben hen dit jaar genoeg werk bezorgd: meer dan 400 buisjes met bijna 1700 teken!

En ook dit jaar konden we weer beschikken over twee maatschappelijk stagiaires van SG De Dijk die flink hun best gedaan hebben bij Leemans en in de Voorboezem. Het voor- en nawerk werd verricht door Staatbosbeheer. En de nieuwe lichting voor schooljaar 2015-2016 heeft zich al weer gemeld. Voor de “Boer en Natuur Fair” mochten we eenmalig vangen bij de Dijkwielen. Helaas was de observatie hut juist kort tevoren afgebrand. Als de laatste jaren gebruikelijk, was er eind juni weer een “schoolreisje vogelen” ook van SG De Dijk. De Wierhaven excursie in september bracht welgeteld 0 (nul) bezoekers op de been.

Het voorjaar kwam veel later op gang dan in 2014. De eerste eitjes in de nestkasten waren zeker twee weken later dan toen. Met jeugd hebben we in elk geval onze nestkastroute in het Dijkgatsbos weer met enkele kasten kunnen uitbreiden. Wel hebben we verschillende onaangekondigde excursies mogen rondleiden.

Met vereende krachten is het ook dit jaar gelukt, het CES project tot een goed einde te brengen (12 maal, 74.5 uur), al hadden we wat pech met de weersomstandigheden.

Van slaapplaats vangsten is vrijwel niets terecht gekomen. Witte kwikstaarten waren afwezig en voor de Boerenzwaluwen hadden we ofwel geen tijd, ofwel op geschikte avonden was het weer niet geschikt. De dit voorjaar gereed gekomen wand heeft wel bezoek gehad van Oeverzwaluwen, maar ze hebben nog niet gebroed en wij hebben ze dus ook nog niet kunnen vangen. Zwarte mezen, maar meer nog Sijzen deden het echter boven verwachting aan het einde van het jaar.

Alle inspanningen tezamen brachten ons jaartotaal aan geringde vogels op 3491 in 53 (onder-) soorten naast ca 2500 eigen terugvangsten (bron: GRIEL, invoerprogramma / database Vogeltrekstation). Voorts 30 terugmeldingen van door ons geringde vogels en 22 vogels die elders geringd waren en die wij in de netten aantroffen. Daarvoor hebben de netten in totaal 672 uur (inclusief CES) open gestaan en zijn we 159 maal naar het Robbenoordbos of Den Oever geweest. Samengevat, een “gemiddeld” jaar.

Jaaroverzicht

Januari

Zoals Klaas het jaar uitgeluid heeft, luidde hij ook het nieuwe jaar in: 03/01 met welgeteld 1 **Merel** en 1 **Koolmees**.

Bert nam daags erna, na een weekje weg, het stokje weer over met opnieuw een goede avond, (evenals 28/12 j.l.): 12 **Merels**, 5 **Koperwieken**, maar ook 1 **Tjiftjaf**, 2 **Vinken**, 2 **Groenlingen** en 1 **Putter**. De middag van 05/01 was zuinig, maar toch weer een **Tjiftjaf**. Pas onze vijfde sinds 1998 in januari! Al weer 10 vogels met teken.

Weekend 10, 11, 12 januari, storm en regen. Toch zondag paar uur gevangen: 1 **Zwarte roodstaart**, 1 **Merel**, 1 **Zanglijster**, 5 **Pimpels**, 1 **Koolmees**, 1 **Vink**, 1 **Appelvink** geringd + 19 terug. Top!

Avond van 16/01 vóór serieuze regen: 1 **Winterkoning**, 1 **Heggenmus**, 3 **Merels**, 10 **Koperwieken**, 1 **Siberische Tjiftjaf** en 1 **Vink** geringd en minder vogels terug dan nieuw.

Zondag na regen niet de moeite, maandag kwam Naomi Spiegelaar kennismaken. Zij gaat de teken van Tickbusters onderzoeken. Vooral **Koolmezen** (6 nieuw, 18 terug), maar ook een **IJsvogel** uit 2013.

Klaas had een weekend dag voor een vrijdag verwisseld. Kon op 23/01 met Henk vangen: 1 **IJsvogel**, 1 **Merel**, 2 **Startaarzen**, 1 **Pimpel** en 2 **Koolmezen** + weer veel terug. Lekker ochtend.

Zaterdag met Rico Dudink wilg gesnoeid in de boezem.

Maandag 26/01, middag na motregen: 7 **Merels**, 1 **Goudhaantje** + 1 terug uit februari 2014 en van **Pimpelmees**, **Koolmees** en **Putter** ieder 2.

Vrijdagnmiddag wegens dreigende sneeuw (wil je beslist niet hebben in je netten!) niet tot donker gevangen. Toch nog 2 **Koolmezen** en 3 **Vinken** geringd. Klaas moest zich zaterdagochtend tevreden stellen met slechts 1 **Zanglijster**. Winterdip?

Zwarte roodstaart, overwinterend bij Leemans

Februari

Geen topaantallen, zondags tot donker, maar 3 **Merels** + 8 terug en 6 **Koperwieken** zijn de moeite. Bij nestkastrondje in het Sluitgatbos 3 **Pimpels** en 5 **Koolmezen** geringd en hele leuke gecontroleerd. Zaterdag 07/02 met Steven en Rico weer wat wilgjes gesloopt in de boezem. Paar vogeltjes in de tuin gevangen en 's middags ook slechts een paar bij Leemans. Maandag weer wat mezen en een **Vuurgoudhaan** uit oktober 2013 terug. Terugvangsten worden weer steeds leuker. Zaterdagmiddag na Open Dag op school: 1 **Goudhaantje** en 3 **Vuurgoudhaantjes** en, voorspelbaar, de mezen "carrousel" komt weer op gang. Drie van vijf **Merels** met teken. Op 16/02 leek het aanvankelijk stil. Uiteindelijk: **Grote bonte specht** 2 terug, **Heggenmus** 5 terug, 1 **Merel** + 5, 1 **Koperwiek**, **Vuurgoudhaan** 1 terug, 5 **Pimpelmezen** + 6, 6 **Koolmezen** + 19, 1 **Kauw**, 1 **Vink**, 3 **Sijzen** en 1 **Appelvink**. Kleurrijk! Drie enthousiaste belangstellenden rondgeleid. Na nestkasten timmeren met jeugd op zondag 22/02 in de middag naar Leemans. Liefst 13 **Pimpelmezen**, 27 **Koolmezen** en 5 **Sijzen** te ringen. Dag later tweemaal zoveel netten, de helft minder vogels: "maar" 7 **Pimpelmezen** en 11 **Koolmezen**, maar wel 2 **Merels**, 1 **Zanglijster**, 1 **Goudhaantje** en 1 **Putter**. Er vloog heel laag een vleermuis rond! Dinsdag (Krokus vakantie) met Rico en Steven wilg bij CES net J gekopt. Teveel wind om te vangen. Woensdag met regenonderbreking uiteindelijk 64 verschillende vogels: 1 **Heggenmus**, 1 **Merel**, 1 **Goudhaantje**, 3 **Pimpelmezen**, 14 **Koolmezen** en 2 **Vinken** geringd. Nadat Leon het veldje drastisch gemaaid heeft (26/02) heb ik de 27ste alvast wat voorwerk gedaan met opruimen van de takken en bramenrankes. Intussen 7 **Koolmezen** geringd en 33 vogels terug! Zaterdags excursie MEC De Witte Schuur. Met maar één stagiaire krijgen we het veldje niet schoon geharkt. Gevangen: 1 **Merel** + 5 terug (5 x teken), 3 **Pimpelmezen** + 3 (één vreemde), 12 **Koolmezen** + 22 terug (3 x teken), 1 **Vink** en 1 **Sijs**. Fraaie afsluiting van de vakantie week en uiteindelijk net zoveel vogels geringd als vorig jaar februari.

Steven en Rico, maatschappelijke stage

Maart

De nieuwe maand begint (02/03) weer met een hele serie **mezen**: 9 **Pimpel** en 11 **Kool** maar toch ook nog 1 **Zanglijster**, 1 **Goudhaan**, 1 **Vuurgoudhaan** en 2 **Vinken**. Sperwer vrouw ontsnapt. Omdat de silo's al bijna leeg waren, woensdag tussentijds nog gevoerd. In een uur nog even 2 **Pimpelmezen** en 5 **Koolmezen** bij de voertafels geringd. Vrijdag 6 maart voor het eerst sinds lang weer tot donker: 2 **Heggenmussen**, 2 **Roodborsten**, 5 **Merels**, 1 **Zanglijster**, 2 **Koperwieken**, 1 **Goudhaan**, 1 **Vuurgoudhaan**, 5 **Pimpelmezen** en 9 **Koolmezen** geringd en minder terug dan nieuw!

Zaterdag ochtend wat anders, in de middag teveel wind. Wel laatste takken uit de boezem verwijderd. Zondag 11 soorten en onder de nieuwe, voorjaarssoorten als **Heggenmus** 3, **Roodborst** 3, **Tjiftjaf**, maar ook nog 1 **Vuurgoudhaan**, 1 **Huismus**, 1 **Sijs** en 1 **Appelvink**. Bulk weer 38 **Koolmezen** van totaal 60 vangsten. Kort roepend Kleine bonte specht! Eerste Kleine vos en Aardhommels. Maandag (schoolwerk mee) nog 1 **Roodborst**, 2 **Pimpels** + een vreemde, 9 **Koolmezen** en 3 **Vinken**. 14 Maart: "haantjes dag": 9 **Goudhaantjes** en 3 **Vuurgoudhaantjes**, naast nog een golf mezen (5 **Pimpels** en 12 **Koolmezen** nieuw) en sinds lang weer eens een **Groenling**. Oostenwind effect? Klaas neemt de zondag voor zijn rekening: weer 3 **Goudhaantjes** en nog 9 **Koolmezen**, maar ook weer 1 **Vink** en 2 **Groenlingen**.

In twee weken tijd is er van "terrein kaal maken" tot "raster en een complete Oeverzwaluw wand" aan de oever van de Zuiderhaven opgericht. Had Hoogheemraadschap wel over voor de vogelgegevens die wij hebben aangeleverd voor de MER voorafgaand aan de versterking van de dijken.

De eerste avond dit jaar in de Voorboezem op 20 maart: 1 **Roodborst**, 1 **Kramsvogel**, 1 **Zanglijster**, 1 **Ringmus** en terug 2 **Rietgorzen** van vorig jaar.

Zondag met Rico veldje aangeharkt. Ondertussen 5 **Merels**, 2 **Groenlingen** en nog een restantje mezen. Maandag vroeg. Andere soorten, niet meer vogels, nog weinig lente: 1 **Tjiftjaf**, 1 **Appelvink**. Inmiddels al weer 35 vogels met royaal meer dan 100 teken deze maand!

Klaas kan weer een vrijdag (27/03) vangen. 100+ ! 13 **Merels**, 1 **Koperwiek**, 2 **Tjiftjaffen**, slechts 1 **Pimpelmees** en 4 **Koolmezen**, 6 **Vinken** nieuw en 4 **Staatmezen**, 2 **Boomkruipers** en liefst 47 **Koolmezen** terug.

Maandag ondanks harde wind weer 5 **Vinken**, maar ook 2 **Tjiftjaffen** en de eerste **Zwartkop**, naast 22 terug waarbij 1 **Appelvink** van vorig jaar. De helft van de Koolmezen en Vinken met teken (12 buisjes richting Utrecht).

April

Middag van 2 april toevallig vrij. Mezen alleen maar terugvangsten, 2 **Zanglijsters**, 4 **Merels**, 3 **Vinken** en 1 **Groenling** nieuw; in totaal 14 vogels van de 32 met teken. Klaas en Annemieke op 4 april: 9 nieuw, 36 terug, weinig bijzonders, nog weinig voorjaar, weer 10 x teken.

Paasmaandag laten de mezen het collectief afweten, dus ineens meer nieuw dan terug, o.a. 1 **Zwartkop**, 4 **Tjiftjaffen**, 2 **Goudhaantjes** en 1 **Gaai** (met broedvlek!).

Donderdagmiddag 09/04 bij mooi weer even luchten: levert de eerste **Fitis** (reeds geringd) op.

Vrijdag echt vroeg vrij: van 15 – 21 uur soort CES 0 gedaan om de netten weer correct te nummeren en bij daglicht te testen of de netbanen vrij zijn. Meer dan verdienstelijke vangpoging: 1

Winterkoning, 4 **Roodborsten**, 4 **Blauwborsten**, 2 **Roodborsttapuiten**, 2 **Merels**, 3 **Zanglijsters**, 3 **Rietzangers**, 1 **Fitis**, 1 **Pimpelmees**, 4 **Koolmezen**, 3 **Putters** en 6 **Rietgorzen**.

Op de avond van 11 april 29 nestkasten gecontroleerd. Nog geen eitjes, maar na 20:00 uur wel 10 **Koolmezen** gecontroleerd, 1 al voor het vijfde jaar in dezelfde kast. Zondag 12/04 echt voorjaar bij Leemans: 11 **Roodborsten** en 7 **Tjiftjaffen**, maar ook 2 **Fitissen**, 2 **Zwartkoppen**, 1 **Boomkruiper**, 1 **Gaai** en 1 **Kauw** geringd en toch nog 15 **Koolmezen** terug. Hier geen nesten in de kasten.

Maandag rustig: 3 **Roodborsten**, 4 **Tjiftjaffen** en een **Fitis** ongeringd los omdat ik geen voorraad 2.0 mm ringen meer mee had... Goudvink op het veldje bij Leemans! Buisje nr. 150 met teken!!!

Klaas start CES op 16 april, nadat Bert heeft helpen netten opzetten. Bovengemiddelde ronde 1 met enkele tuinsorten, voorspelbaar het paar **Roodborsttapuiten** terug en 6 **Rietzangers**, 9 **Ringmussen**, 4 **Putters**, 6 **Kneutjes** en 8 **Rietgorzen**. Zaterdag 18 april: NO wind is kwalijk voor ons. Gierzwaluwen

vliegen met tientallen boven het bos en de Zuiderhaven. Nu toch de eerste mezen eitjes (max 5 = 14 april als eerste legdatum). Zondag en maandag minder wind. Totaal 10 **Roodborsten**, 8 **Zwartkoppen**, 7 **Tjiftjaffen**, 1 **Fitis** en 1 **Vuurgoudhaan**, 1 **Groenling**; terug 1 **Gaai**, 1 **Boomkruiper**, 2 **Staartmezen** en een **Zwartkop** uit 2009.

Vrijdag uurtje in de namiddag en zaterdag ochtend 25/04, laatste keer met maatschappelijk stagiaires Steven en Rico (bramenscheuten afknippen en zwerfvuil opruimen langs nestkastroute) en zondagmiddag. Geringd: 2 **Winterkoningen**, 1 **Merel**, 11 **Roodborsten**, 5 **Zwartkoppen**, 2 **Tjiftjaffen**, 1 **Fitis**, 1 **Groenling** en 1 **Putter**. Zingend Nachtegaal, Tuinfluiter, Kleine karekiet en Fluiter. Zondag de **Nachtegaal** man uit 2013 terug.

Koningsdag 27/04: CES 2. Van alles wat en al diverse broedende vogels (**Witte kwikstaart**, **Merel**, **Winterkoning**, **Heggenmus**, **Pimpelmees**, **Kneu** met broedvlek). Liefst 11 **Rietzangers**.

Dag later tussen buitjes door: eerste **Grasmus**, 6 **Zwartkoppen** en 4 **Tjiftjaffen** en met maar weer 1 **Fitis** lijkt het voor deze soort verder bergafwaarts te gaan.

Op de 30ste sluiten we april af met nog 1 **Roodborst**, 1 **Merel**, 1 **Kleine karekiet**, 2 **Grasmussen**, 2 **Tuinfluiters**, 5 **Zwartkoppen** (1 x 25 gram!), 4 **Tjiftjaffen** (1 x vleugel 65 mm!), 1 **Fitis** en 1 **Groenling**. Fluiter laat zich nog steeds niet vangen. Een overvliegende Zwarte ooievaar was de “krent in de pap”.

Tjiftjaf heeft recent nog in Midderraan gebied van vijgen gesnoept?

Mei

Klaas en Annemieke bijten het spits af deze maand. Zuinig maar wel 1 **Vuurgoudhaan**. We komen met Amy even kijken. Zij heeft nu **Zwartkop** en **Tjiftjaf** als handsort ☺.

Als we besluiten CES 3 niet op woensdag te doen (windkracht 6 voorspeld), haal ik de netten weer bij Klaas op. Ook dinsdag 05/05 verwaait, al hebben we niet zo'n “noodweer” als de meeste bevrijdingsfestivals.

CES 3 op 8 mei levert 17 soorten op: eerste **Bosrietzanger**, dito **Spotvogel**, 13 **Rietzangers**, 13 **Kleine karekieten**, 5 **Grasmussen** en natuurlijk weer **Ringmussen** (4), **Putter** (1) en **Kneu** (3). Even later in Den Oever blijken de straten kleddernat!

Zondag middag en maandag ochtend met ideaal weer: 2 **Kleine karekieten**, 4 **Braamsluipers**, 3 **Grasmussen**, 1 **Vink**, 4 **Groenlingen** en 1 **Putter** en de vroegste 1 kj ooit (10/05): 1 **Heggenmus**.

Hemelvaartsdag 14/05 echt “dauwtrappen”: bij CES 4 moeten de netten om 05:16 al open staan. Hans Verhoeven en Carla hebben geholpen. Weer veel soorten (15) en opvallend 1 **Graspieper**, 1

Witte kwikstaart, 1 **Spotvogel** en de aantallen moesten komen van **Rietzanger** 9, **Kleine karekiet** 11 en **Putter** 6.

Zaterdag 16//05 verregent. Desondanks nog 5 juv. **Heggenmussen**, 1 **Winterkoning**, 1 **Zanglijster**, 1 **Bosrietzanger**, 2 **Zwartkoppen** en 1 **Tuinfluit** te ringen. Maandag 18 mei, vroeg, maar slechts 2 **Winterkoningen** en 1 **Putter** vrouw (man bovenop het net!). Geen regen, wel “miezerig”!!!

Zowel Klaas als Bert ringen op 19 mei hun eerste mezenpulletjes. Na een week staat de teller op 148 **Pimpelmees**- en 67 **Koolmees** pullen. De **Zwarte mees** van vorig jaar lag dood in een nestkast.

Als Klaas op de verjaardag van Amy 24/05 CES ronde 5 doet, doen we een voorspelling: vast (weer) iets bijzonders te halen. Behalve 5 juv. **Roodborsttapuiten** met hun ouders en 2 **Vinken**, 6 **Putters** en 2 **Kneuen**, een vrouw **Grauwe klauwier**! Niet in de laatste plaats ook leuke terug.

Bij Leemans Tweede Pinksterdag weer 4 juv. **Heggenmussen**, 1 **Merel** en 2 **Zwartkoppen** geringd en ook hier leuke terug. Groep met jonge Staartmezen wist de netten te missen. Negen vogels met 83 teken en de volgende morgen onder de douche bleek ik er zelf ook eentje te hebben.

In de laatste week van mei ringen we er nog 28 pullen van **Pimpelmees** en 103 van **Koolmees** bij. Nog hooguit enkele tientallen te gaan en dat is ruimschoots minder dan vorig jaar.

Op de laatste dag van de maand, de eerste jonge **Tjiftjaffen** (5) met 2 verschillende mannetjes zonder ring! Verder 2 **Merels**, 5 **Kleine karekieten** + een Brussels en 1 **Braamsluiper**.

Juni

Klaas vangt in zijn tuin een **Gaai** en twee **Kauwtjes**.

Bert doet op 06/06 CES ronde 6 met eigenlijk teveel wind en nog geen jongen! Wel 18 **Kleine karekieten**, waartussen een PARIS, een LONDON en een BRUSSELS ring. Na afloop nog 5 + 6 + 7 **Koolmees** pullen geringd. Daar zullen er niet veel meer bij komen.

Maandag ineens meer dan genoeg jongen: **Winterkoning**, **Roodborst**, **Zwartkop**, **Fitis** (4), **Staatmees** (10) en verder 2 **Zanglijsters**, 1 **Bosrietzanger**, 7 **Kleine karekieten**, 1 **Grasmus**, 1 **Tuinfluit**, 4 **Groenlingen** en 1 **Putter**.

Zaterdag 13/06 laat op gang, Henk mee. Eerste juv. **Zanglijster** en 2 **Appelvink** mannen.

Klaas helpt CES 7 op 14 juni even op gang. Wel wat jongen, nog geen massa: 3 **Blauwborsten**, 2 **Roodborsttapuiten** terug, 5 **Pimpelmezen**, 3 **Kneutjes** en 3 **Rietgorzen**. Verder de eerste **Boerenzwaluw** dit jaar, 6 **Rietzangers**, 3 **Bosrietzangers**, 15 **Kleine karekieten**, 1 **Grasmus**, 3 **Tuinfluiters** en maar 1 **Fitis**.

Maandags zon, wind; blij dat ik gisteren CES gedaan heb. 3 juv. **Roodborsten**, 2 **Zanglijsters** (1 “piepkuiken”), 3 juv. **Zwartkoppen**, 1 ad **Fitis** en 1 ad **Groenling** geringd bij Leemans.

Van late en tweede broedsels bij de mezen lijkt niet veel terecht te komen.

Zaterdag 20 juni: Boer en Natuur Fair. “Halve” netopstelling bij de Dijkwielen. Niet veel publiek (beetje ver van het feestje), wel genoeg vogels: 4 **Braamsluipe**rs, 10 **Grasmussen** (ring NVO), **Zwartkop** NVO en 12 **Fitissen**. Elf vogels met teken!

Ochtend 21/06 vroeg regen, later motregen, morgen regen voorspeld, dus vanmiddag maar even eruit. Precies als de zon op haar hoogste punt staat dit jaar (13:00 uur zomertijd op de langste dag), breekt ze door. Gevangen, vooral jongen, van **Winterkoning** 2, **Heggenmus** 2, **Roodborst** 7, **Zwartkop** 5, **Tjiftjaf** 2 en **Fitis** 3. Volkomen onverwacht ook een **Grauwe vliegenvanger**. Ik ben me niet bewust van een broedgeval in de buurt. Ook hier 12 vogels met teken! Vanwege dreigende regen en om niet telkens dezelfde vogels terug te vangen, paar netjes in de Zuiderhaven: 2 **Rietzangers**, 2 **Bosrietzangers**, 2 **Kleine karekieten**, 1 **Grasmus** en 1 **Koolmees** en, verwonderlijk genoeg, geen jongen.

Woensdag 24/06 Schoolreisje Vogelen met zes leerlingen: 28 vogels nieuw, 14 terug, 15 soorten en eindelijk een jonge **Nachtegaal**. 12 Vogels en 1 mens (ik weer!) met teken. Vandaag al ergens de **duizendste teek** dit jaar aangetroffen! Vrijdagmiddag, na een hectische werkweek, even luchten. Tweede jonge **Nachtegaal** en een handjevol ander jong spul. Zaterdags met de kleindochters, voorlaatste nestkast met 3 **Koolmees** pullen geringd.

Amy met Zwartkop

Zondag 28/06 CES 8. Bert helpt opstarten, Klaas maakt het af. Totaal 52 vogels nieuw, 25 terug, 17 soorten. Uiteraard de eerste **Rietzanger** jongen (5), maar ook 1 juv. **Kleine karekiet**, 2 juv.

Ringmussen, 8 juv. **Rietgorzen** en naast 1 juv. **Blauwborst** 4 adulte vogels.

Nog één avond met mooi weer in de Zuiderhaven: 4 **Rietzangers**, 8 **Kleine karekieten** + 3 terug, 1 **Braamsluiper**, 1 **Fitis** en 1 **Groenling** + 3, dik de moeite.

Over de gehele maand met “verse” jongen: we missen heel veel **mezen pullen** vergeleken met 2014, er zijn aanzienlijk minder **Roodborsten**, **Zwartkoppen**, **Kneuen** en **Rietgorzen** maar wel weer wat meer **Kleine karekieten** en **Fitissen**.

Juli

Zaterdag misschien wel de heetste dag van de hittegolf, dus vrijdag 03/07 maar even vroeg eruit.

Braamsluiper en **Boomkruiper** in slagpenrui, jonge **Boomkruiper**, **Bosrietzanger** en, meer gebruikelijk, **Winterkoning**, **Heggenmus**, **Roodborst**, **Zwartkop**, **Fitis**, **Pimpelmees**, maar ook het eerste nestkastjong. Geen grote aantallen!

CES 9 op 5 juli. Nu helpt Klaas de zaak op gang trekken en maakt Bert het af: 17 **Fitissen**, 16 **Rietzangers** en 8 **Rietgorzen** en als bijzonderheid een **Nachtegaal**. Gelukkig had Wierdsma iets tegen de muggen. Dag erna tegenvallend: slechts 1 **Fitis** en verder wat grutten. Overstap naar “Zuiderhaven” wel lonend. Laatste 7 **Pimpelmees** pullen geringd. Daags erna veel wind, donderdags ook. Uit armoe maar wat snoeiwerk gedaan. Dit en gat in broekspijp leveren me 4 teken op! Vrijdag 10 juli eindelijk minder wind: 5 **Roodborsten**, 3 **Tuinfluiters**, 10 **Zwartkoppen**, 10 **Tjiftjaffen** en 4 **Fitissen**.

Maandag 13 juli kennelijk geluk gehad met de regen; van alles een beetje en 8 **Zwartkoppen**.

CES 10 op 15 juli verregent! Eerste rondes veelbelovend, daarna eerst netten dicht en uiteindelijk vroeger gestopt dan gepland. Desondanks: 1 **Heggenmus**, 21 **Rietzangers**, 3 **Bosrietzangers**, maar 4 **Kleine karekieten** en 1 **Grasmus**, 2 **Tuinfluiters**, 6 **Zwartkoppen**, 3 **Fitissen**, 2 **Pimpels**, 1 **Groenling**, 1

Putter, 10 **Kneuen** en 4 **Rietgorzen** geringd. Dit had gemakkelijk een 100 + dag kunnen worden. Leon heeft toegezegd, CES 11 te gaan doen. Hulde!

31/07 CES 11: 55 vogels nieuw, 7 terug, 18 soorten met **Kleine karekiet** als hoofdmoot (19 nieuw) en **Spotvogel** en **Grauwe vliegenvanger** als bijzonderheden. Mooi werk!

Augustus

Daags na terugkeer van onze vakantie de netten weer opgehaald en de netbanen bij Leemans weer vrij geknipt. Dikke wilg omgewaaid (25/07) en het net daar is niet bruikbaar wegens spontaan stekende wespen! Eerste vangst: 1 **Ijsvogel**. 05/08 vroeg op. Slechts 18 nieuwe vogels te ringen. Tijd om de geluidsapparatuur weer eens uit de kast te halen.

06/08 CES 12. Weer 18 soorten, opvallend 2 **Roodborsttapuiten** en weer 1 **Spotvogel**. Veel **Kleine karekieten** (32), zuinig of zelfs afwezig **Rietzanger** 3, **Fitis** 1, **Kneu**, **Rietgors**. Van de 4 (!)

Waterrietzangers in de Dijkgatsweide had er best eentje in de boezem mogen zitten!

Zaterdag zuinig: 1 **Heggenmus**, 8 **Roodborsten**, 3 **Merels**, 3 **Tuinfluiters** en 11 **Zwartkoppen**.

Maandag 10/08 weer geen vetpot, maar we sprokkelen wel aardig wat **Zwartkoppen** bij elkaar en toch nog een **Braamsluiper** en een **Grasmus**. Na wat "gerommel in de marge" 11 en 12 augustus, is de 13^e er eentje die er weer toe doet. Soort CES 13: 4 **Blauwborsten**, 1 **Gekraagde Roodstaart**, 2 **Roodborsttapuiten**, de eerste **Sprinkhaanzanger** dit jaar, 4 **Rietzangers**, 1 **Bosrietzanger**, 7 **Kleine karekieten** (ondanks geluid; zie 06/08!!!), 4 **Grasmussen**, 3 **Fitissen**, 1 **Ringmus** en 1 ontsnapt... en 2 **Rietgorzen**. Bijzonder was een **Muskaatvink**, met kweekring uiteraard. Via de dierenambulance wordt geprobeerd, de rechtmatige eigenaar te achterhalen.

Muskaatvink man, ontsnapte kooivogel

Vrijdag 's avonds en zaterdag ochtend in de Voorboezem: 1 **Winterkoning**, 1 **Merel**, 1 **Roodborsttapuit**, 4 **Rietzangers**, 3 **Bosrietzangers**, 16 **Kleine karekieten**, 1 **Spotvogel**, 1 **Grasmus**, 5 **Zwartkoppen**, 5 **Tjiftjaffen**, 1 **Fitis**, 2 **Pimpelmezen**, 1 **Ringmus**, 3 **Groenlingen** en 1 **Rietgors** geringd. En dan zijn wij maar een kleine speler in het ringersveld!

Hoewel het ringen bij Leemans een poosje stil gelegen heeft, maandag 24/08 "maar" 21 nieuw en liefst 16 terug. **Ijsvogel** blijft altijd een cadeautje.

Zaterdag (Klaas) en maandag (Bert): 4 **Heggenmussen**, 2 **Roodborsten**, 1 **Merel**, 3 **Tuinfluiters** en 15 **Zwartkoppen** tot besluit van een maand, die opnieuw eindigde met minder vogels dan vorig jaar.

September

Zondag 6 en maandag 7 (met Lenneke Schuurmans, nieuwe teken onderzoekster Utrecht): 5 **Roodborsten**, 1 **Merel**, 10 **Zwartkoppen**, 1 **Vuurgoudhaan**, 2 **Staartmezen**, 6 **Pimpelmezen**, 5 **Koolmezen** en 1 **Vink** geringd en al 16 mezen terug op de zonnebloempitten. Reageren al weer verbluffend goed op het voederen.

12/09: **Heggenmus** 3, **Roodborst** 4, **Zwartkop** 8, **Tjiftjaf** 4, **Goudhaan** 1, **Pimpelmees** 5 en **Koolmees** 5 en **Boomkruiper** 1 geringd, maar nog geen Zwarte mezen.

Maandag 14/09 geen enkele Zwartkop! Wel 4 **Vuurgoudhaantjes**. Leon heeft met mijn ring nog een **IJsvogel** bij de eendenkooi geringd.

Zaterdag 19 in de Voorboezem 1 **Roodborsttapuit**, 2 **Kleine karekieten**, 1 **Ringmus** en 2 **Rietgorzen** en vooral 10 **Pimpelmezen**. Zondag 20: Wierhaven excursie met 0 belangstellenden, wel 6 crossmotoren in het bos + BOA die al ingelicht was. 30 Vogels geringd, 13 soorten met **Kleine karekiet** 2, **Fitis** en **Braamsluiper** als opvallende verschijningen en **Roodborst** 8 en **Heggenmus** 5 die het totaal opkrikten. Maandags niet vroeg, niet de moeite.

Avond 23/09 vroeg eten, beperkte CES opstelling: 1 **Kleine karekiet**, 1 **Tjiftjaf** en 4 **Groenlingen**.

Zaterdag 26 september certificering op Schiermonnikoog. "Alle ringers behouden hun vergunning"!

Zondag dus pas laat op pad en dus weinig te halen. Maandag wel vroeg maar geen spat beter. In twee dagen 20 vogels te ringen. Wel een Bladkoning roepend in het bos.

Zeer zuinige maand.

Oktober

Vrijdagavond 2 en zaterdag 3 oktober: overal veel Goudhaantjes, maar niet hier. Wel 9 **Roodborsten**, 20 **Zwartkoppen**, eindelijk de eerste **Zwarte mees**. Op de gebruikelijke vrije maandag 1 jonge man **Sperwer**, 14 **Zwartkoppen** en met goed geluid 2 **Goudhaantjes**, 1 **Zwarte mees** en 2 **Boomkruipers**. 11 en 12 Oktober: van alles heel weinig + 6 **Zwartkoppen**, 1 **Tjiftjaf**, 5 **Goudhaantjes**, 3 **Zwarte mezen** en 17 **Koolmezen**. Een **IJsvogel** terug uit oktober 2013.

Zwarte mees

Eerste zaterdag van de Herfstvakantie 17/10: 36 nieuw waaronder 2 **IJsvogels**, nog 4 **Zwartkoppen**, eindelijk weer 1 **Vuurgoudhaan** en 3 **Goudhaantjes** en 6 **Zwarte mezen**.

Klaas probeert het zondag in de regen! Met weinig meters netten toch nog 5 **Goudhaantjes**, 3 **Zwarte mezen** en 2 **Sijzen**.

Bert maandag: eindelijk weer eens een 100+ dag! Onder 90 nieuwe 1 **Turkse tortel**, 7 **Merels**, 4 **Zwartkoppen**, 5 **Tjiftjaffen** inclusief 1 "tristis", 23 **Goudhaantjes**, 3 **Vuurgoudhaantjes** en 25 **Zwarte**

mezen. Bulk terug betrof 24 **Koolmezen**, natuurlijk. Dinsdagochtend met Henk (alweer regen!): 1 **Ijsvogel**, 3 **Zwartkoppen**, 3 **Goudhaantjes**, 3 **Zwarte mezen**. Niet veel, maar we stoppen vroeg want we gaan op uitnodiging in de middag naar Utrecht, kijken wat er met onze teken gebeurt.

Woensdag weer zo'n paar uurtjes: eerste **Koperwiek** van veel meer aanwezig, 4 **Zwarte mezen**.

Avond voor donker 23/10 leverde niet de gehoopte "lijsters" op: slechts 5 **Merels** en 1 **Koperwiek**, maar ook 2 **Zwartkoppen** met "vet 5" = 28,8 g!

Maandag 26 okt. Waanzinnig veel blad in de netten, maar ook nog 55 vogels, waarbij 1 **Grote bonte specht**, 3 **Koperwieken**, 4 **Zwartkoppen** (2 nieuw) en 6 **Zwarte mezen**. Maar 1 **Goudhaan**.

De laatste dag van de maand maken we een mega klapper: 106 vogels geringd en 55 terug (1 **Zwarte mees** Lithuania en 1 **Pimpelmees** + 1 **Koolmees** NVO). Marcel, Bram en vriendinnetje Naomi brachten hun jaarlijkse voer donatie langs en zijn de hele dag blijven kijken. 1 **Grote bonte specht**, 37 **Merels**, 3 **Koperwieken**, 1 **Vuurgoudhaan**, 10 **Goudhaantjes**, 6 **Zwarte mezen**, 11 **Pimpelmezen**, 12 **Koolmezen**, 8 **Vinken**, 5 **Groenlingen**, 5 **Sijzen** en 2 **Appelvinken**. En dan te bedenken dat er tal van Merels en 1 Grote lijster (sic!) ontsnapten en een Houtduif nog een netstok door midden vloog... Gedenkwaardige vangdag.

November

Vrije maandag in de mist. Toch nog 33 nieuwe vogels: 6 **Merels**, 3 **Zanglijsters**, 4 **Zwartkoppen**, 7 **Staatmezen**, 1 **Keep**, 3 **Groenlingen** en voor het eerst geen Zwarte mezen.

Zaterdag ochtend regen. In de namiddag toch even er uit. In sterk toenemende wind idioot veel blad in de netten. Desondanks nog 17 **Merels**, 1 **Zanglijster**, 1 **Groenling** en 1 **Sijs** te ringen + 17 terug.

Zondags tot de middag 25 nieuw, 25 terug, alles beetje voorspelbaar. En dan..... komen de **Sijzen**, 51 in twee uur tijd! Naast nog 10 nieuwe **Merels** ook eentje met een vreemde ring.

's Nachts ontdek ik, dat ik (weer) een teek heb opgelopen.

Maandag 09/11 wordt historisch: om 12 uur twee netten vol **Sijzen**; kost ruim een uur om ze leeg te halen, half uur om de laatste drie netten op te ruimen (blad!!!) en dan nog twee uur om alles weg te ringen, in totaal **144** **Sijzen** + 1 **Tjiftjaf** + 3 **Goudhaantjes** + 2 **Zwartkoppen** + 1 **Zwarte mees** en vooral veel mezen terug (= 155 nieuw / 25 terug). Zelden zoveel vogels op een dag gevangen (eerder oktober 2003 met Zwarte mezen en november 2005 met barslijzen vergelijkbare aantallen). En dan te bedenken, dat er bij het passeren van een Sperwer nog wel zeker 300 **Sijzen** rond vlogen.....maar met dreigende regen een lading vogels te ringen durfde ik de netten niet langer open te houden.

Sijs man

Sijs vrouw

In deze, voor ons aantrekkelijke tijd, kan Klaas donderdag de 12^e vrijmaken: 99 vogels, waarvan 58 nieuw. Totaal 5 **Zwartkoppen**, 9 **Goudhaantjes**, 2 **Vuurgoudhaantjes**, 4 **Zwarte mezen** en 28 **Sijzen** zijn niet zomaar vanzelfsprekend.

Onder het motto "Het kan niet alle dagen feest zijn", zaterdag bij veel wind 20 nieuw en 29 vogels terug. **Zwartkop**, **Tjiftjaf**, **Vuurgoudhaan**, nog 6 **Sijzen** en 1 **Appelvink** blijven leuk. Zondag uurtje voor donker, maandag uurtje rond de middag (na storm en regen): 7 **Merels**, 1 **Tjiftjaf**, 1 **Goudhaan**, 12 **Pimpelmezen**, 6 **Koolmezen** en 4 **Vinken** gevangen (11 nieuw, 4 x teken).

Na veel regen en voor nieuwe buien zaterdag 21/11: 1 **Merel**, 1 **Zwartkop**, 1 **Zwarte mees**, 2 **Koolmezen** en 2 **Vinken** te ringen. Weer tijd voor bescheidenheid?! Arjan kon het nog, vogeltjes uit het net halen en Méraud heeft nu een Koolmees als handsoort.

Maandag eindelijk rustig weer. Van Leemans naar de boezem en weer terug, 85 vogels met als meest opvallende: 5 **Roodborsten**, 11 nieuwe **Merels**, 7 **Koperwieken**, 1 **Zwartkop**, 2 **Goudhaantjes**, 3 **Tjiftjaffen**, 9 **Vinken** en 1 **Appelvink**. Er zijn nog veel meer Merels en Koperwieken te halen hier! Laatste zondag van de maand: regen, wind, en desondanks 13 vogels geringd waaronder nog eens een **Zwartkop** en 1 **Appelvink**.

Met 444 geringde vogels blijven we nipt achter bij de 473 uit november 2005, tijdens de Barmsijzen invasie. Even dacht ik dat we met 230 **Sijzen** ook de meeste vogels van een soort binnen een maand gevangen te hebben, maar een jaar of tien geleden waren 260 en 239 **Fitissen** in juli bijna vanzelfsprekend!!!

December

De dinsdag onverhoopt wel even tijd, eind van de middag: 13 **Merels** + 9 **Koperwieken**, in totaal 15 met teken, 1 **Zwartkop** en maar 2 **Vinken** ditmaal. Een tweede avond, 4 december, pakte bescheidener uit: 10 **Merels** (8 x teken), 2 **Koperwieken**, 1 **Vink** en 1 **Putter**.

Zaterdag 5 december windkracht 7. Kansloos natuurlijk, maar wel genoeg vogels na het voeren.

Zondag blijkt er nog steeds ZZW 6 te staan. Desondanks: 2 **Zwartkoppen**, 1 **Vuurgoudhaan**, 1 **Startmees**, 2 **Pimpels**, 2 **Koolmezen**, 1 **Vink**, 1 **Keep**, zomaar weer 24 **Sijzen** en 1 **Appelvink** te ringen. Bram kwam liever helpen dan mee te gaan hardlopen met vader Marcel. De vrije maandag met veel minder wind en goede moed: heeel matig. Helft van de vogels uur voor donker. Weer 1 **Zwartkop**, 9 **Merels**, 5 **Koperwieken** en eindelijk weer eens een **Grote bonte specht**.

Toevallig uurtje voor donker: 4 **Merels**, 2 **Koperwieken**...

Zondag eerst uitslapen, dan (geen) ganzen en zwanen geteld en middag tot donker gevangen. Zuinig (**Goudhaan 2** en **Zwarte mees 1** terug) tot half uur voor donker en toen 8 **Merels** en 4 **Koperwieken**.

Vrije maandag weer schitterend stil weer, maar als er geen **Sijzen** komen en je blijft niet tot donker, is het extreem zuinig: 3 **Pimpelmezen** en 2 **Koolmezen** te ringen slechts.

In de Herfstvakantie stagneerden de ringleveringen van VT, had Leon uitzonderlijk veel **Goudhaantjes** in de Eendenkooi en heeft hij wat 2.0 mm ringen geleend. Expeditie naar Oman, dus ik had niet meer verwacht, dat hij de ringen nog gebruikt had. Toch: 6 **Goudhaantjes**, waarvan 5 in oktober en in december 3 **Tjiftjaffen** (!) en 1 **Boomkruiper**, op mijn administratie dus.

Vrijdag voor de Kerstvakantie vroeg vrij. Uurtjes voor donker weer uitermate lonend: 20 **Merels**, maar 1 **Koperwiek** en een **Zanglijster** terug.

In het weekend dat wij familie bezoek zouden krijgen, heeft Klaas (19/12) er nog 13 **Sijzen** en 3 **Vinken** bij geringd. Een overdaad aan zonnebloempitten levert twee dagen later (!) nog 2 **Groenlingen**, 3 **Vinken** en 14 **Pimpels** en 23 **Koolmezen** (maar 4 nieuw) op. **Vuurgoudhaan**,

Goudhaan en **Zwartkop** terug (28,3 gram!), 1 **Zwarte mees** nieuw en 1 terug en de 3 **Sijzen** brengen ons jaartotaal op 287 (Castricum had er ooit 285 in 1993)!

Storm en regen. Maatschappelijke stages nog maar even uitstellen. Maar dan toch wel de IJzerhard die vader Winters al in november meegenomen had, planten. Paar korte netten bij de voertafels leverden 1 **Vink** en 12 terug gevangen mezen op. Tweede Kerstdag (al weer een temperatuur record dit jaar; 10 bloeiende plantensoorten!) met veel teveel wind nog 1 **Vuurgoudhaan**, 1 **Pimpelmees** en 1 **Koolmees** geringd.

“Derde” Kerstdag avondje voor donker: weer 6 **Merels**, maar nu ook 5 terug (2 x 1 jaar geleden, 1 x 2 jaar geleden geringd) waarvan 7 met teken en 1 **Koperwiek**. Daags erna netten laten drogen. Bram kwam weer assisteren, op de fiets uit Blokker! 2 **Merels**, 2 **Pimpels**, 8 **Koolmezen**. Voor overstap naar de Voorboezem bleek de oostenwind helemaal vervelend. Nu 6 **Koolmezen** met teken en eentje uit november 2012 uit Den Oever.

Woensdag 30/12 gaan Eva Botman en Danny Nieuweboer mee naar de Voorboezem, wilg bij “S/T” kopje kleiner maken. Na afloop nog even “demo” vangen, zodat ze weten waarvoor ze bezig geweest zijn. Levert in een uurtje zowaar ook nog 1 **Vink**, 1 **Groenling** en 1 **Sijs** op + 10 mezen terug.

Witte Kerst? Ook weer niet overdrijven, vorig jaar bloeiden Brem en Braam ook met Kerst.

Korte bespreking per soort

Grote vogels ontsnappen (te) gemakkelijk uit ons type netten. Eén **Sperwer** is dan niet vreemd. De andere grotere vogels, uitgezonderd de **Kauw** van het voorblad van dit verslag, zijn bij Klaas in de tuin gevangen in een kooi.

Dat we zo weinig **IJsvogels** en **Grote bonte spechten** gevangen hebben, is moeilijk te verklaren. Er zijn er genoeg na enkele zachte winters. Ook van **Winterkoning** en **Heggenmus** had je meer mogen verwachten onder deze omstandigheden. Bij de **Roodborst** viel de najaarstrek wat tegen.

Bij de **Merel** hebben we een trendbreuk. In 2007 ringden we er voor het laatst 300+, nu bijna 300. Zowel in de nawinter als in de aanloop naar de nieuwe winter tot wel 20 op een avond, parallel met de bijna altijd wat minder talrijke **Koperwieken** rond de slaappleats. Daar staat dan weer een behoorlijke terugval van **Zanglijsters** tegenover.

Als je weinig inspanningen levert om **Boerenzwaluwen** en **Witte kwikstaarten** (steiger bij Leemans wordt wel erg slecht!) te vangen, kun je ze ook niet ringen natuurlijk. Dat kost ons dan ook al gauw enkele tientallen vogels uit de hoek van **Blauwborst**, **Rietzanger**, **Bosrietzanger**, **Kleine karekiet** (absoluut dieptepunt in 2015) en **Rietgors** als bijvangst. Als dan ook de vangomstandigheden na de dijkversterking in de Zuiderhaven nog niet terug zijn op het oude niveau, liggen de aantallen voor deze soorten beslist laag. Bij de vangsten van het CES project (zie daar) blijkt, dat het niet direct aan de vogels ligt dat wij er minder van geringd hebben dan gebruikelijk.

Braamsluiper en **Grasmus** deden het beter dan gemiddeld, mede dankzij de eenmalige vangactie bij de Dijkwielen, zoals vorig jaar Huismussen door eenmalig vangen bij de Dijkgatshoeve op onze lijst terecht kwamen. **Tuinfluiters** en in mindere mate **Zwartkoppen** kwamen dit jaar in bescheidener aantallen in onze netten, stellig vanwege een laat begonnen broedseizoen zonder veel vervolgbroedsels. De **Tjiftjaf** blijft het met 100+ in 11 van de 12 maanden van het jaar goed doen. Zowel in het voorjaar als in de herfst troffen we een “oostelijke” (tristis) aan. Trek de 12 **Fitissen** van de Dijkwielen van het totaal af en dan blijft de situatie voor deze soort onveranderd zorgelijk. We troffen weer eens een goed jaar voor **Goudhaantjes**. Dat begon al in het voorjaar. Echter, meer dan 70 in het najaar is voor ons bijzonder. Toevallig of niet, vergelijkbare aantallen ringden we in 2012, toen ook tegelijk met meerdere **Zwarte mezen**. Van **Pimpelmees** en **Koolmees** vonden we dit jaar veel minder pullen in de nestkasten dan vorig jaar en, zoals zo vaak is de voorjaarstrek voor ons aantrekkelijker dan die in het najaar.

De **Vinken** (100+) en **Groenlingen** (69) wisten ons voer bij Leemans zeer te waarderen. Van beide soorten vingen we ook diverse al eerder ter plaatse geringde vogels terug. Falsterbo, zuidwest Zweden kende al ongehoorde aantallen overtrekkende (en geringde) **Sijzen**. Wellicht is een deel bij ons terecht gekomen. Eind oktober nog met enkelingen tegelijk, 8 en 9 november 51 en 144 per dag, uiteindelijk oplopend tot een jaartotaal van 288! Verwonderlijk, dat er geen enkele reeds geringde tussen zat.

Voor **Ringmus**, **Kneu** en **Putter** zie CES project.

Appelvinken lieten zich weer iets gemakkelijker vangen dan in de afgelopen twee jaren: respectievelijk 8, 7 en nu 12 + een aantal reeds geringde.

Het zijn uiteindelijk niet de “kale” getallen die het doen, maar de vergelijking van de reeksen getallen die het ringen interessant maken.

CES 2015

In de voorafgaande wintermaanden hebben we met enkele maatschappelijk stagiaires de wilgen bij de netten J en Q een “kopje kleiner” gemaakt. Daarnaast zijn nog wat losse wilgen buiten de netopstellingen compleet verwijderd. Staatsbosbeheer heeft de takken opgeruimd.

Het waterpeil was “normaal” te noemen, waar het voorgaande jaren nog wel eens al vroeg in het broedseizoen eigenlijk te laag was om vogels een veilig gevoel te bezorgen om te broeden. Of dat de reden was of dat er andere toevalligheden een rol speelden...hoe dan ook, het riet groeide dit jaar veel beter dan in 2014.

Het voorjaar was koeler dan het langjarige gemiddelde en vooral droger. De natuur kwam daardoor slechts heel traag op gang. Pas in de eerste week van juli kwamen er zomerse temperaturen op de thermometers, meteen doorschietend naar een hittegolf. Eind juli daverde de zwaarste zomerstorm in 100 jaar over Nederland, overigens zonder noemenswaardige schade op onze CES locatie.

Op 10 april is de CES net-opstelling opgetuigd, om te bekijken of alles netjes kon staan en om de opbergzakken en stokken correct te nummeren. Tijdens de middag en avond werden 4

Blauwborsten (eentje uit 2013) en de 2 territoriale **Roodborsttapuiten** gevangen naast o.a. 3 **Zanglijsters**, onze eerste 3 **Rietzangers** dit jaar, 3 **Putters** en 3 **Rietgorzen** + 3 reeds geringde terug. Aanvankelijk worden iets meer vogels gevangen dan in 2014, maar vanaf ronde 6 juist elke ronde minder dan toen. Tijdens die zesde vangpoging wat tegenvallende weersomstandigheden, maar wel **Kleine karekieten** met respectievelijk Brussels, Paris en London ring, die daarna overigens niet meer terug gevangen werden. Tijdens de volgende drie ronden zijn Bert en Klaas gezamenlijk gestart, waarna één van tweeën de klus afmaakte. Gebruikelijk bereikt ons seizoen zijn hoogtepunt tijdens CES ronde 10 of 11 met veel jonge vogels in het riet. Juist toen hadden we pech met de vangomstandigheden. Ronde 10 begon met heel veel vogels (100+ was beslist mogelijk geweest), maar de netten moesten vroegtijdig gesloten worden vanwege regen. Eenzelfde verhaal voor ronde 11. Leon kon deze CES ronde “redden”, terwijl Bert en Klaas beiden met vakantie waren. In zijn voorkeursweekend de eerder vermelde zware storm, tijdens het weekend daarna geen tijd om de volledige 6,5 uur vol te maken. Op 6 augustus sloten we het seizoen af. Dat er niet nog eens 47 **Ringmussen** zouden worden gevangen, net als vorig jaar, was voorspelbaar, maar slechts eentje was wel erg zuinig.

Echtpaar Roodborsttapuiten

2015	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Σ
Datum	16/04	27/04	08/05	14/05	24/05	06/06	14/06	28/06	05/07	15/05	31/07	06/08	12x
Soort													
Grote bonte specht											1/-	1/-	2/-
Boerenzwaluw							1/-	2/-					3/-
Graspieper				1/-									1/-
Witte kwikstaart		1/-		1/-									2/-
Winterkoning		-2			-1		1/-	1/-	-1	-2	1/-	2/-	5/6
Heggenmus		-1	-1	-1						1/-	1/-		2/3
Roodborst	2/-	1/-											3/-
Nachtegaal									1/-				1/-
Blauwborst	-1		-1				4/-	3/2	1/4		2/1	1/-	11/9
Roodborsttapuit	-2		-1		5/2		-2					2/-	7/7
Merel		-1				-2	1/1				2/-		3/4
Zanglijster		1/-											1/-
Rietzanger	3/3	6/5	3/10	1/8	3/9	2/3	1/5	5/6	16/2	21/7	1/2	3/-	65/66
Bosrietzanger			1/-			1/-	2/1	2/-	3/-	3/1	3/-	2/2	17/4
Kleine karekiet			10/3	5/6	1/8	12/6	11/4	6/3	6/5	4/6	17/3	32/3	104/47
Spotvogel			1/-	1/-							1/-	1/-	4/-
Braamsluiper											1/-		1/-
Grasmus			5/-	1/-	1/-	1/-	1/-	4/1	1/-	1/-	2/-	4/-	21/1
Tuinfluitier			1/-				3/-	2/1	3/-	2/-	3/-	-1	14/2
Zwartkop	3/-	2/-		1/-					3/-	6/-	8/-	5/2	28/2
Tijftjaf			1/-			1/-		1/1	3/-			1/1	7/2
Fitis		1/-	2/-	2/-			1/-	4/2	17/-	3/1	2/-	-1	32/4
Pimpelmees	1/1	1/-	-1	-1	2/-		8/1	3/2	3/1	2/2		2/2	22/11
Koolmees	-1		-2	-2	-2		1/1	4/-	3/1			-1	8/10
Grauwe vlieg.											1/-		1/-
Grauwe klauwier					1/-								1/-
Ringmus	6/3	-1	4/-			-2		2/-			3/-	-1	15/7
Vink					2/-								2/-
Groenling				1/-		1/1		2/-		1/-	2/-	5/2	12/3
Putter	4/-	1/1	1/-	6/-	6/-			2/2	2/1	1/-	1/-	-1	24/5
Kneu	4/2	2/-	3/-	2/-	2/1		3/-	1/2	1/-	10/-			28/5
Rietgors	3/5	3/2	-1	1/-	-3	1/1	4/2	8/3	8/6	4/2	3/1		35/26
Totaal soorten	26/18	19/13	32/20	23/18	23/26	19/15	42/17	52/25	71/21	59/21	55/7	61/16	481/216

Resultaten C43 De Voorboezem 2015. Eerste getal, nieuw geringd / tweede getal, reeds geringde vogel terug, ongeacht of deze al eerder in het seizoen gevangen was.

Trends en aantallen in perspectief.

Tijdens het CES project komen we altijd wel enkele verrassingen tegen. In die categorie vallen beslist de 4 **Spotvogels**. Zoveel ringen we maar zelden in een heel jaar. Voorts vangen we niet vaak **Graspiepers** en **Grauwe vliegenreigers**. Dat Klaas eind mei best iets bijzonders zou kunnen treffen, had ik voorspeld. Dat het een vrouwtje **Grauwe klauwier** zou worden, blijft natuurlijk een buitenkansje. Toch reeds onze derde tijdens CES sinds 2010!

“Tuinsoorten” worden in wisselende aantallen gevangen. Het ene jaar meer dan het andere en doorgaans liggen de aantallen nooit zo hoog, dat je aan onze vangsten duidelijke trends kunt aflezen. Van **Winterkoning**, **Heggenmus**, **Merel**, **Tuinfluitier** en **Zwartkop** pakten de aantallen wat hoger uit dan gemiddeld. **Pimpelmezen** waren er dit jaar meer dan **Koolmezen**. Vorig jaar was dat juist andersom. Doorgaans treffen we in het riet vaker Pimpelmezen aan.

In “goede” jaren vangen we elke 12 maal wel **Blauwborsten**. Dit jaar leken ze wat minder gebonden aan de boezem. Uiteindelijk kwalificatie: “gemiddeld”. De **Roodborsttapuiten** waren vooraf al aanwezig en het broedpaar is enkele malen terug gevangen. Eind mei (alle?) vijf jongen. Daarna werd het mannetje nog vaak alarmerend gezien, dus het was niet vreemd, dat begin augustus nog twee jongen van een tweede broedsel volgden. De soort lijkt de laatste jaren vaste voet aan de grond gekregen te hebben in onze regio.

Tijdens de eerste helft van het seizoen vingen we al flink wat **Rietzangers**, nieuw, zowel als geringde vogels uit voorgaande jaren, mannetjes zowel als vrouwtjes en zowel oudere vogels die al enkele jaren gevolgd worden, als jongen van vorig seizoen. De “verse” jongen piekten dit jaar in de eerste helft van juli (16 en 21 geringd), om daarna bijna volledig te verdwijnen (nog 1 en 3 geringd tot begin augustus). Er lijken dus geen tweede broedsels geweest te zijn. Ook van de **Bosrietzanger** zijn er ons tussen 15 en 31 juli waarschijnlijk de nodige door de vingers geglipt. Van de **Kleine karekiet** konden er voor het eerst sinds 2011 weer eens meer dan 100 geringd worden en dan te bedenken, dat we met de vangomstandigheden nog wel wat pech gehad hebben. Door de jaren heen vangen we er eind juli, begin augustus eigenlijk altijd de meeste. Van de vijf ringen NVO ofwel niet van ons, hebben we er geen enkele nog eens terug gezien.

Rond de 20 **Grasmussen** is zo’n beetje de standaard. Het zijn er ook wel eens 30+ geweest (2010, 2011), maar ook wel eens slechts 3 (2007). De **Fitis** zit al jaren in mineur, maar dankzij een piek van 17 begin juli kwam dit jaar iets gunstiger uit dan vorig jaar, totaal 32 geringd om 25 toen. Op het hoogtepunt in 2005 waren dat er 139!

Bij de **Ringmus** is het hollen of stilstaan. Het ene jaar 4, een volgend jaar 30, vorig jaar extreem veel, 78 en dit jaar waren het er maar 15. Hangt er stellig van af, waar in de omringende polder voedsel te vinden is. We hebben een aantal jaren flinke aantallen **Groenlingen** in de wilgenbosjes gehad tijdens het voorjaar. Dit jaar leek daar geen sprake van, maar tegen het einde van het seizoen vingen we diverse broedvogels en uiteindelijk ook jongen. Bij de **Putter** is dat andersom: tijdens 10 van de 12 vangronden adulte (broed-) vogels en geen enkel jong, terwijl de bewoners die wel samen met hun ouders zien foerageren rond de tuin. **Kneutjes** vinden de struiken in de rietkraag wel aantrekkelijk om in te broeden. In twee golven kwamen er vorig jaar meer dan 30 jongen in onze netten. Dit jaar 10 op 15 juli en daarna geen enkele meer.

Rietgorzen zijn van 63 naar 52 naar 43 naar 35 gegaan in vier jaar tijd. Nog wat langer geleden zijn het er wel eens 19 geweest, maar ook al 72. Omdat de soort letterlijk tussen onze netten broedt en er jaarlijks een aantal trouwe (geringde) broedvogels terug keert, zullen de aantallen een duidelijke weerspiegeling zijn van het matige broedsucces.

Een totaal van 216 reeds geringde vogels is een teken van aanzienlijke aantallen “eigen” broedvogels, uit voorgaande jaren die de Voorboezem trouw blijven. De 481 nieuw geringde vogels zijn er ruim 10% minder dan vorig jaar. Dat verschil hadden we waarschijnlijk wel kunnen maken, indien we de rondes 10 en 11 de volledige voorgeschreven 6,5 uur hadden kunnen volbrengen. Het toont eens te meer aan, dat de vangomstandigheden doorslaggevend zijn voor je vangresultaten. Het zal uiteindelijk weinig invloed hebben op de gemiddelden in de totale steekproef van meer dan 40 CES locaties in Nederland.

Meer invloed op onze vangsten is te verwachten van het voorgenomen afplaggen van de boezemgronden. Ik heb er bij de terreinbeheerder op aangedrongen, deze ingreep met beleid en gezond verstand uit te voeren.

Teken 2015

Ook in dit jaar zijn weer zoveel mogelijk teken verzameld die we bij gevangen vogels aantreffen. Deze werden opnieuw opgestuurd naar de Universiteit Utrecht, faculteit Diergeneeskunde. De onderzoekers opereren onder de naam Tickbusters. De resultaten van onze bevindingen staan in de tabel hieronder.

Overzicht teken 2015 per vogelsoort per maand

2015 Maand	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Σ
Soort													
Winterkoning					1/1	2/3		2/2				1/1	6/7
Heggenmus				2/4	8/42	12/77	6/62	3/9					31/194
Roodborst			1/1	10/16		10/44	6/27	6/26	6/10	3/10			42/134
Nachtegaal						2/11							2 / 11
Merel	11/23	17/70	23/102	17/103	8/96	4/49	3/32	6/56	5/17	23/58	11/27	42/116	170/ 544
Zanglijster				6/13	3/33	8/162		1/10		1/ 2			19/220
Koperwiek	3/4	2/2								2/15		12/27	19/48
Braamsluiper						2/6							2 / 6
Grasmus						8/46							8 / 46
Tuinfluitier						1/1							1 / 1
Zwartkop					1/1	6/10	3/5	3/5	1/1				14 / 22
Bosrietzanger						2/4							2 / 4
Koolmees	1/2	8/12	28/72	28/74					2/2	6/13	8/12	19/37	100/224
Pimpelmees				1/1							1/1		2/2
Boomkruiper							1/1			1/1			2/2
Vink	1/1		3/3	1/1					1/1				6/6
Groenling						1/1					1/1		2/2
Los lopend						-/2	-/3			-/1			-/6
mens					1/1	1/4x	1/8x	1/2x	1/1		1/1		1/17x
Totaal 2015	16/ 30	27/ 84	55/ 178	65/ 212	22/ 174	59/ 420	20/ 138	22/ 110	16/ 32	36/ 100	22/ 32	74/ 181	329/ 1681

Eerste getal: aantal vogels, tweede getal: aantal teken

I: op drukke avond 04/01 bij slecht licht tenminste vier Merels laten vliegen zonder de teken te verwijderen

II: 1 teek bij Merel zoek tussen "extractie" en potje; 1 in snavel Merel, er niet uit te krijgen

IV: 5 van 10 Koolmezen en 1 Pimpelmees in nestkasten met teken; geen spullen mee om ze eruit te halen

V: drie maal dezelfde Zanglijster!

VI: Merel trapt tot tweemaal toe buisje uit mijn handen; ca. 10 teken zoek; 3 Merels los zonder teken te verwijderen wegens dreigende regen en mogelijk nest in de buurt.

VII: halve maand! (vakantie)

X: 05/10 teek Boomkruiper vergeten eruit te halen, bij hervangst 12/10 niet meer opgemerkt

XI: dikke teek bij Koperwiek niet weg te krijgen (vogel bloedde, poging gestaakt)

XII: opnieuw Merel die buisje uit mijn hand trapte; alle zes teken zoek.

In de reeks van 2013 tot nu bedroegen de jaartotalen gevonden teken 934, 1124 en nu dus 1681. Na enkele (uitzonderlijk) zachte winters op rij is er kennelijk heel weinig uitval onder de teken. De door ons gevangen aantallen vogels liggen in 2014 en 2015 nagenoeg op hetzelfde niveau, dus daaruit is het grote verschil in teken niet te verklaren. Opmerkelijk is, dat er geen maand in het jaar is, dat we geen teken bij vogels aantreffen. De Braamsluipers en Grasmussen die in juni vermeld worden met teken, zijn gevangen bij de Dijkwielen. Een eenmalige vang demonstratie ter gelegenheid van de "Boer en Natuur Fair". Dat juist deze soorten op deze plek teken bij zich hebben, nodigt uit tot nader onderzoek! Zoals gebruikelijk vinden we een opleving in de zomer. Het lijkt er op, dat vooral jonge vogels moeilijk weerstand kunnen bieden aan teken. Maar het "aanbod van bloed" voor teken ligt direct na het uitvliegen van jonge vogels uiteraard ook het hoogste. Net als in 2014 heeft het ringonderzoek in juli ongeveer een halve maand stil gelegen als gevolg van vakantie. De totale aantallen teken in juni en juli tussen beide jaren zijn vergelijkbaar, 572 om 558, maar kennelijk lag de piek dit jaar al wat vroeger (in juni) dan vorig jaar. Daarnaast valt op, dat op 94 gevangen Merels in november er slechts 11 zijn met teken, terwijl op 70 Merels in december er wel 34 met teken rondvlogen! Hetzelfde geldt voor Koperwieken: 2 van de 16 gevangen vogels in oktober en november met teken tegen 12 op de 23 in december. Niet eerder vonden we in december zoveel vogels met teken en dat, terwijl de "sleep methode" van de Universiteit Wageningen (met een wit laken over de bosbodem slepen en de opgepikte teken tellen) op Schiermonnikoog een nul-telling opleverde! (bron: Ringersnet). Aangezien er juist in december veel vogels waren met slechts één of enkele teken per individu, waren er in die maand meer vogels met teken dan in enige andere maand van het jaar! We moesten zelfs hals over kop nog nieuwe buisjes laten aanrukken.

Zwartkop met teek in hoek van snavel

Aan het begin van het jaar is een student begonnen met het determineren van de teken en het analyseren van de ziekteverwekkers die de teken bij zich droegen aan de hand van DNA-analyse. Er zijn 191 "samples" onderzocht die wij tussen november 2013 en februari 2015 hadden verzameld bij 15 vogelsoorten en in alle maanden van het jaar. Er waren wel meer samples verzameld, maar er is op het laboratorium een besmetting geweest waardoor een deel van de gegevens onbruikbaar raakte. De aangeleverde teken betroffen alle de soort *Ixodes ricinus* met slechts één uitzondering, een Grasmus van 29 april 2014, droeg een teek *Hyalomma scupense* bij zich. Deze soort komt voor in

het Middellandse Zee gebied, waar Grasmussen beslist langskomen op weg van hun overwinteringsgebieden in westelijk Afrika naar hun broedgebieden in bijna geheel Europa. Er werden tenminste 14 verschillende pathogenen (ziekteverwekkers) aangetoond met aanzienlijke percentages van respectievelijk *Ehrlichia/Anaplasma*, *Theileria/Babesia*, *Borrelia* en *Rickettsia* (bron: “The role of birds in disseminating ticks and tick-borne diseases of veterinary and medical importance” door Naomi Spiegelaar, Universiteit Utrecht).

Voor mijzelf verwonderlijk, dat slechts ca 10% *Borrelia burgdorferi* betrof, de bacterie die verantwoordelijk wordt gehouden voor het overbrengen van de ziekte van Lyme. Daar ben ik persoonlijk niet rouwig om, aangezien ik in deze periode meer dan tien maal een tekenbeet te pakken gehad heb, met afstand het vaakste in 2015.

In de tweede helft van het jaar heeft Lenneke Schuurmans een vervolg gegeven aan het laboratorium onderzoek. Ook zij trof een teek aan bij een Bosrietzanger, die normaal gesproken niet in Nederland voorkomt. Van deze steekproef is nog geen rapport gereed. Nadat beide studenten bij mij op bezoek geweest waren, om te zien waar en hoe de teken verzameld worden, zijn wij in oktober ook in het laboratorium geweest om op onze beurt te zien, wat er met de teken gedaan moest worden om tot de analyses te kunnen komen. Indrukwekkend! Op verzoek van professor F. Jongejan is het onderzoek uitgebreid. Vier andere vogelringers hebben gereageerd op het verzoek, ook te participeren in dit onderzoek.

Het Vogeltrekstation is voornemens, het zoönose onderzoek uit te breiden. Nu reeds worden swaps genomen bij grotere gevangen vogels om de aanwezigheid van vogelgriep te kunnen volgen. Men wil ook bloed bij vogels gaan testen. Omdat we dan onder het regime van “het uitvoeren van dierproeven” komen te vallen, moeten deelnemers aan dit onderzoek een cursus doen voor een extra aantekening op hun ringvergunning. Ook ik zal daaraan moeten geloven, maar zie mogelijkheden om de plannen van het VT te combineren met het reeds lopende onderzoek in Utrecht en heb de beide instanties geadviseerd, contact met elkaar op te nemen.

Lenneke met Staartmees

Overzicht geringde vogels 1998-2015

Soort	Totaal 1998 - 2014	Gemiddelde 1998 - 2014	2014	2015
Bergeend <i>Tadorna tadorna</i>	10			
Wilde eend <i>Anas platyrhynchos</i>	1			
Blauwe kiekendief <i>Circus cyaneus</i>	1			
Sperwer <i>Accipiter nisus</i>	22	1.3	1	1
Buizerd <i>Buteo buteo</i>	4		2	
Torenvalk <i>Falco tinnunculus</i>	2			
Patrijs <i>Perdix perdix</i>	1			
Fazant <i>Phasianus colchicus</i>	2			
Waterral <i>Rallus aquaticus</i>	3			
Porseleinhoen <i>Porzana porzana</i>	1			
Waterhoen <i>Gallinula chloropus</i>	21	1.3		
Meerkoet <i>Fulica atra</i>	6			
Kleine plevier <i>Charadrius dubius</i>	10			
Bokje <i>Lymnocyptes minimus</i>	14			
Watersnip <i>Gallinago gallinago</i>	7			
Houtsnip <i>Scolopax rusticola</i>	12			
Witgat <i>Tringa ochropus</i>	1			
Kokmeeuw <i>Chricocephalus ridibundus</i>	18		9	
Holenduif <i>Columba oenas</i>	4			
Houtduif <i>C. palumbus</i>	4			
Turkse tortel <i>Streptopelia decaocto</i>	19	1.1	2	1
Zomertortel <i>S. turtur</i>	1			
Koekoek <i>Cuculus canorus</i>	3			
Kerkuil <i>Tyto alba</i>	2			
Ijsvogel <i>Alcedo atthis</i>	87	5.1	5	6
Draaihals <i>Jynx torquilla</i>	11			
Groene specht <i>Picus viridis</i>	1			
Grote bonte specht <i>Dendropococ major</i>	120	6.7	13	5
Veldleeuwerik <i>Alauda arvensis</i>	3			
Oeverzwaluw <i>Riparia riparia</i>	16	1.0		
Boerenzwaluw <i>Hirundo rustica</i>	1819	112.1	25	3
Huiszwaluw <i>Delichon urbica</i>	63	3.9		
Boompieper <i>Anthus trivialis</i>	28	1.7	1	
Graspieper <i>A. pratensis</i>	36	2.3		1
Waterpieper <i>A. spinoletta</i>	14			
Gele kwikstaart <i>Motacilla flava</i>	233	14.6		
Engelse kwikstaart <i>M. flavissima</i>	1			
Grote gele kwikstaart <i>M. cinerea</i>	11			
Witte kwikstaart <i>M. alba</i>	1249	76.0	33	4
Rouwkwikstaart <i>M. yarrellii</i>	20	1.3		
Pestvogel <i>Bombicilla garrulus</i>	10			
Winterkoning <i>Troglodites troglodites</i>	1326	79.3	57	58
Heggenmus <i>Prunella modularis</i>	1503	88.1	93	84
Roodborst <i>Erithacus rubecula</i>	2765	160.2	202	179

Soort	Totaal 1998 - 2014	Gemiddelde 1998 – 2014	2014	2015
Nachtegaal <i>Luscinia megarhynchos</i>	63	3.8	3	5
Blauwborst <i>L. svecica (cyanecula)</i>	246	13.8	25	18
Zwarte roodstaart <i>Phoenicurus ochruros</i>	2			1
Gekraagde roodstaart <i>P. phoenicurus</i>	43	2.6	1	1
Paap <i>Saxicola rubetra</i>	37	2.3	1	
Roodborsttapuit <i>S. rubicola</i>	63	3.8	3	13
Groenlandse tapuit <i>Oenanthe oenanthe leucorhoa</i>	3			
Beflijster <i>Turdus torquatus</i>	6		1	
Merel <i>T. merula</i>	4511	268.1	222	293
Kramsvogel <i>T. pilaris</i>	119	7.4		1
Zanglijster <i>T. philomelos</i>	872	50.4	65	35
Koperwiek <i>T. iliacus</i>	909	54.3	40	65
Grote lijster <i>T. viscivorus</i>	7			
Cetti's zanger <i>Cettia cetti</i>	1			
Sprinkhaanzanger <i>Locustella naevia</i>	69	4.1	4	1
Snor <i>L. luscinoides</i>	5		1	
Rietzanger <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	1462	86.1	135	93
Veldrietzanger <i>A. agricola</i>	2			
Waterrietzanger <i>A. paludicola</i>	3			
Bosrietzanger <i>A. palustris</i>	707	42.0	35	31
Kleine karekiet <i>A. scirpaceus</i>	5920	353.6	262	199
Grote karekiet <i>A. arundinaceus</i>	3			
Spotvogel <i>Hippolais icterina</i>	30	1,8	1	5
Braamsluiper <i>Sylvia curruca</i>	180	10.6	11	17
Grasmus <i>S. communis</i>	612	35.3	47	54
Tuinfluiters <i>S. borin</i>	908	51.9	76	49
Zwartkop <i>S. atricapilla</i>	4143	236.0	367	263
Fluiter <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	2			
Tjiftjaf <i>P. collybita</i>	1399	79.3	131	104
Bruine boszanger <i>P. fuscatus</i>	1			
Bladkoning <i>P. inornatus</i>	6		1	
Fitis <i>P. trochilus</i>	3503	214.8	66	85
Goudhaan <i>Regulus regulus</i>	508	29.0	44	99
Vuurgoudhaan <i>R. ignicapillus</i>	379	21.8	31	24
Grauwe vliegenvanger <i>Muscicapa striata</i>	70	4.4		2
Bonte vliegenvanger <i>Ficedula hypoleuca</i>	5			
Baardman <i>Panurus biarmicus</i>	161	10.1		
Staartmees <i>Aegialos caudatus</i>	645	37.5	45	26
Zwarte mees <i>Parus ater</i>	363	22.6	1	64
Pimpelmees <i>Cyanistes caeruleus</i>	4632	260.6	462	403
Koolmees <i>Parus major</i>	6994	399.4	603	556
Boomkruiper <i>Certhia brachydactyla</i>	112	6.4	9	7
Kortsnavelboomkruiper <i>C. familiaris macrodactyla</i>	1			
TAIGABOOMKRUIPER <i>C.f.familiaris</i>	1		1	

Soort	Totaal 1998 – 2014	Gemiddelde 1998 - 2014	2014	2015
Grauwe klauwier <i>Lanius collurio</i>	2			1
Klapekster <i>L. excubitor</i>	1			
Roodkopklauwier <i>L. senator</i>	1			
Gaai <i>Garrulus glandarius</i>	33	1.9	3	4
Ekster <i>Pica pica</i>	24	1.4	5	4
Kauw <i>Coloeus monedula spermologus</i>	49	2.9	6	11
Spreeuw <i>Sturnus vulgaris</i>	609	35.8		
Huismus <i>Passer domesticus</i>	179	10.5	24	4
Ringmus <i>P. montanus</i>	850	50.0	80	19
Vink <i>Fringilla coelebs</i>	1469	86.4	52	105
Keep <i>F. montifringilla</i>	95	5.6	1	1
Groenling <i>Chloris chloris</i>	689	40.5	57	69
Putter <i>Carduelis carduelis</i>	209	12.3	15	36
Sijs <i>Spinus spinus</i>	322	18.9	22	288
Kneu <i>Linaria cannabina</i>	189	11.1	63	29
Barmsijs <i>Acanthis flammea / cabaret</i>	26	1.5		
Kleine barsijs <i>A. cabaret</i>	55	3.2	2	
Grote barsijs <i>A. flammea</i>	297	17.5		
Kruisbek <i>Loxia curvirostra</i>				
Goudvink <i>Pyrrhula pyrrhula europae</i>	7		1	
Noordse goudvink <i>P.p. pyrrhula</i>	10			
Roodmus <i>Carpodacus erythrinus</i>	2			
Appelvink <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	136	8.0	7	12
IJsgors <i>Calcarius lapponicus</i>	1			
Geelgors <i>Emberiza citrinella</i>	1			
Rietgors <i>E. schoeniclus</i>	1959	115.2	65	44
Totaal	56.347	3315	3440	3474

Buizerd (nog net in 2014, maar wel fraai!)

Ringen nvo (niet van ons)

Roodborst "London Y 856674", geringd 30 oktober 2013 als 1 kj, Camebridgeshire

Gecontroleerd: 25 oktober 2014 als ad, Leemans, 330 km

Merel "Arnhem L 478359", geringd *Vlieland, gegevens nog niet ontvangen*

Gecontroleerd: 08, 12 november 2015 als vrouw 1 kj, Leemans

Kleine karekiet "Arnhem AT 44979", geringd als 1 kj, 25 augustus 2012, Kamperhoek

Gecontroleerd: 08 mei 2015 als na 1 kj man, CES, 53 km

Kleine karekiet "Brussels 13675831", geringd *gegevens nog niet ontvangen*

Gecontroleerd: 24 mei 2015 als na 1 kj, CES

Kleine karekiet "Brussels 13754546", geringd 25 augustus 2014 als na 1 kj, Willebroek, Antwerpen

Gecontroleerd: 31 mei 2015 als na 1 kj (vrouw?), Leemans 211 km

Kleine karekiet "Paris 7100920", geringd 05 september 2013 als 1 kj, Moëze, N. van Bordeaux

Gecontroleerd: 06 juni 2015 als na 1 kj, CES, 895 km

Kleine karekiet "London D 664014", geringd 22 september 2013 als 1 kj zuid van Southampton

Gecontroleerd: 06 juni 2015 als na 1 kj, CES, 502 km

Kleine karekiet "Brussels 13720538", geringd 08 augustus 2014 als 1 kj Epe-Mere, O-Vlaanderen

Gecontroleerd: 06 juni 2015 als na 1 kj, CES, 234 km

Grasmus "Arnhem BC 28171", geringd 21 juni 2014 als vrouw na 1 kj, Burgumer mar (Fr)

Gecontroleerd: 20 juni 2015 als na 1 kj, Dijkwielen, 73 km

Zwartkop "Brussels 11967865", geringd 19 september 2010 als man 1 kj

Gecontroleerd: 24 mei 2012 als man 2 kj (fout dus), Leemans, 297 km

Zwartkop "Arnhem V 729189", geringd 16 september 2014 als man 1 kj, Bloemendaal

Gecontroleerd: 20 juni 2015 als man na 1 kj, Dijkwielen, 63 km

Staartmees "Arnhem AEA 971", geringd 14 oktober 2014 eendenkooi Stroeërkoog

Gecontroleerd: 07 september 2015, Leemans, 3 km

Zwarte mees "Lithuania XE 55217", geringd 12 september 2015 als 1 kj, Ventés Ragas

Gecontroleerd: 31 oktober 2015 als 1 kj, Leemans, 1087 km

Pimpelmees "Arnhem AX 59622", geringd 23 oktober 2013 als 1 kj, SBB werkschuur

Gecontroleerd: 07 februari 2015 als na 2 kj, Leemans, 3 km

Pimpelmees "Arnhem BB 52558", geringd als 1 kj, 29 oktober 2014, Bloemendaal

Gecontroleerd: 28 februari, 02, 04, 06 maart 2015 als 2 kj, Leemans, 64 km

Pimpelmees "Arnhem AX 87833", geringd 01 november 2014 als 1 kj, Zandvoort

Gecontroleerd: 09 maart, 31 oktober 2015 als 2 kj, Leemans, 73 km

Pimpelmees "Arnhem BA 94174", geringd 16 mei 2014 als pul, Velzen-zuid

Gecontroleerd: 24 april, 09 mei 2015, broedend, Sluitgatbos, 56 km

Koolmees "Arnhem V 617646", geringd 27 september 2012 als man 1 kj, Ankeveen

Gecontroleerd: 09/01, 02/02, 02/04/2015, Leemans, 73 km; al 10 maal sinds nov. 2013.

Koolmees "Arnhem V 663464", geringd 02 juli 2014 als 1 kj, Zwanenwater

Gecontroleerd: 08 maart 2015 als vrouw 2 kj, Leemans, 26 km

Koolmees "Arnhem V 663644", geringd 20 oktober 2012 als vrouw 1 kj, Surhuizum (Fr)

Gecontroleerd: 15 maart 2015 als man 2 kj, Leemans, 82 km.

Koolmees "Arnhem V 790623", geringd 06 oktober 2015, Kooi Stroeërkoog

Gecontroleerd: 31 oktober, 22 december 2015 als man 1 kj, Leemans

Koolmees man "Arnhem V 607896", geringd 11 november 2012 als man 1 kj, Den Oever

Gecontroleerd: 28 december 2015 als man na 1 kj, Leemans

Onze ringen elders

Turkse tortel "3.755.451", geringd 03 november 2012 als 1 kj, Leemans
Gevonden: dood door Sperwer, 06 februari 2015, camping De Wierde, 3 km

Heggenmus "BC 35667", geringd 06 juli 2015, Leemans
Gecontroleerd: 23 oktober 2015, Kooi, Stroeërkoog

Blauwborst "AX 52906", geringd 23 juli 2013 als man 1 kj, Voorboezem
Gecontroleerd: 12 september 2013 als man 1 kj, Pego, Alicante, zuid van Valencia (E), 1612 km

Merel "L 339006", geringd 26 oktober 2010 als man 1 kj, Leemans
Gevonden: 21 september 2014, dood, oorzaak onbekend, Sandviken, west van Gävle (S), 1119 km

Merel "L 412282", geringd 27 september 2014 als man 1 kj, Leemans
Gecontroleerd: 26 april 2015 als man na 2 kj, CES Zürich (Fr.), 30 km

Merel "L 412616", geringd 31 mei 2015 als man na 2 kj, Leemans
Gevonden: dood, oorzaak onbekend, 03 oktober 2015 "overkant van de snelweg"

Merel "L 339656", geringd 11 juli 2012, Leemans
Gecontroleerd: 03 oktober 2015, Kooi, Stroeërkoog (al sinds augustus 2012)

Merel "L 158425", geringd 09 november 2001 als man 1 kj, Leemans
Gevonden: 02 september 2015, alleen ring (met metaaldetector), Shropshire, GB, 529 km. Hoe lang zal die ring daar al gelegen hebben???

Zanglijster "L 412145", geringd 25 februari 2014 als 2 kj, Leemans
Gevonden: 01 januari 2015, geschoten/gevangen, soort onbekend, Pinhal, Guara (P), 1631 km

Koperwiek "H 359502", geringd als 1 kj 25 oktober 2014, Leemans
Gecontroleerd: 08 oktober 2015 (als 1 kj!), Halton bij Liverpool (GB), 518 km

Rietzanger "AP 74331", geringd 01 augustus 2008 als 1 kj, Leemans
Gecontroleerd: 15 september 2008, Res. de chasse du Massereau, Frossnay nabij Nantes (F), 801 km

Kleine karekiet "BC 14 678", geringd 01 september 2014 als 1 kj, Voorboezem
Gecontroleerd: 05 juni 2015 als man na 1 kj, Zwanenwater, 26 km

Kleine karekiet "AV 92098", geringd 19 augustus 2011 als na 1 kj, Voorboezem
Gecontroleerd: 06 juli 2015 Zuiderhaven als vrouw, 20 juli 2015 Castricum, 49 km

Spotvogel "BC 35193", geringd 14 mei 2015 als na 1 kj, CES
Gecontroleerd: 31 juli 2015 als na 1 kj, Castricum, 49 km

Zwartkop "V 743783", geringd 24 juni 2014 als 1 kj, Leemans
Gecontroleerd: 04 oktober 2014 als man 1 kj, Zaframagon, Sevilla, Andalusia (E), 1947 km

Zwartkop "V 773084", geringd 14 augustus 2014 als man 1 kj, Leemans
Gecontroleerd: 15 april 2015 als man 2 kj, De Haan, Oostende (B), 228 km

Zwartkop "V 773777", geringd 10 mei 2015 als man na 1 kj, Leemans
Gecontroleerd: 21 mei 2015 als man 2 kj, De Haan, Oostende (B), 228 km

Zwartkop "V 823264", geringd 13 augustus 2015 als man 1 kj, Leemans
Gecontroleerd: 08 september 2015 als man na 1 kj, Bloemendaal, 63 km

Zwartkop "V 823236", geringd 08 augustus 2015 als 1 kj, Leemans
Gecontroleerd: 26 september 2015 als man 1 kj, Berendrecht, Antwerpen (B), 161 km

Tijftjaf "AEJ 299", geringd 10 oktober 2014 als 1 kj, Leemans
Gecontroleerd: 18 oktober 2014, Lillo, Antwerpen (B), 187 km

Fitis "AEJ 084", geringd 05 april 2014 als na 1 kj, Leemans
Gecontroleerd: 09 mei 2015, Stroeërkoog, 3 km

Zwarte mees "BE 41063", geringd 19 oktober 2015 als 1 kj Leemans
Gecontroleerd: 22 oktober 2015, Warns (Fr), 25 km over het IJsselmeer in 3 dagen
Pimpelmees "AX 52093", geringd 21 januari 2013 als 2 kj, Wieringerwaard
Gecontroleerd: 21 februari 2015 als man na 2 kj, Suyderoogh, Lauwersoog, 108 km
Pimpelmees "BC 14970", geringd 22 februari 2015 als na 2 kj, Leemans
Gevonden: 21 april 2015, ring in braakbal Bosuil, minder dan 1 km
Pimpelmees "BC 35310", geringd als pul 19 mei 2015, Sluitgatweg
Gecontroleerd: 25 oktober 2015 als 1 kj, Zwanenwater, 26 km
Pimpelmees "BC 35440", geringd als pul 22 mei 2015, Leemans
Gecontroleerd: 31 oktober 2015 als 1 kj, Zwanenwater, 26 km
Koolmees "V 773197", geringd 21 september 2014 als man 1 kj, Leemans
Gevonden: 21 april 2015, ring in braakbal Bosuil, minder dan 1 km
Koolmees "V 743489", geringd als pul 12 mei 2014, "camping"
Gevonden: 21 april 2015, ring in braakbal Bosuil, minder dan 1 km
Koolmees "V 823472", geringd 21 oktober 2015 als man na 1 kj, Leemans
Gecontroleerd: 29 oktober 2015 als man na 1 kj, Meijendel, Wassenaar, 99 km
Groenling "V 707850", geringd 16 oktober 2013 als man 1 kj, Voorboezem
Gecontroleerd: 23 april 2015 als man na 1 kj, Leeuwarden, 61 km

Gegevens afkomstig van de database van het Vogeltrekstation. Een gevonden of afgelezen ring kan (tegenwoordig vrij eenvoudig) gemeld worden via www.vogeltrekstation.nl

Dankwoord

Staatsbosbeheer, beheereenheid De Kop wordt bedankt voor het verlenen van de vergunningen om in De Voorboezem, het Dijkgatsbos en het Robbenoordbos te mogen vangen en nestkasten controleren en voor de eenmalige vergunning om een vang demonstratie te mogen houden bij de Dijkwielen. Tevens dank voor de inspanningen bij het beheer van de terreinen.

Voorts wordt het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier bedankt voor een soortgelijke vergunning en voor de prettige samenwerking bij de totstandkoming van de Oeverwaluwwand. Steven Breg en Rico Dudink, dank voor het onderhoudswerk in de terreinen tijdens de maatschappelijke stage.

Naomi Spiegelaar en Lenneke Schuurmans hebben de door ons verzamelde teken onderzocht. Hier geldt een wederzijds belang. Het rapport (Naomi) en het bezoek aan het laboratorium in Utrecht (Lenneke) waren buitengewoon leerzaam.

Marcel en Bram Laan worden bedankt voor hun assistentie en hun jaarlijkse voeder donatie. Hans Verhoeven dank voor de donatie van opbergtassen voor de netten.

Leon Kelder (CES project), Henk van Doorn (voederen en assisteren bij het ringen), Klaas van den Berg (CES project, overig ringonderzoek, nestkast onderzoek, tuinproject) en ondergetekende (alle eerder genoemde projecten + begeleiding maatschappelijke stages) maakten dat we weer een nuttige bijdrage mochten leveren aan het wetenschappelijk onderzoek, dat het ringwerk is.